



SPEEL NIET MET VUUR!

De recente verklaring van president Trump dat hij de Verenigde Staten wil terugtrekken uit het ‘Intermediate-Range Nuclear Forces’ (INF)-verdrag is een gevaarlijke escalatie op de weg naar een 21ste-eeuwse Koude Oorlog tussen Rusland en de VS.

Het INF-verdrag, waar miljoenen mensen over heel de wereld voor gestreden hebben, werd onderhandeld in 1987 en markeerde het begin van het einde van de Koude Oorlog. Met het verdrag engageerden de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten zich om te verzaken aan de ontplooiing van alle nucleaire en conventionele, vanop de grond afvuurbare, ballistische raketten en kruisraketten met een bereik van 500 tot 5500 km. De reeds bestaande exemplaren zouden vernietigd worden. Het verdrag verminderde aanzienlijk het gevaar dat Europa het theater zou worden van een nucleaire oorlog.

In combinatie met het verstrijken in 2021 van het NEW START-verdrag (ter vermindering van de nucleaire arsenalen van Rusland en de VS), betekent de opzegging van het INF-verdrag, een beëindiging van alle kernwapenverdragen tussen de twee landen die meer dan 90% van alle nucleaire wapens ter wereld bezitten. Dit zou de weg vrijmaken voor een ongebreidelde en gevaarlijke kernwapenwedloop.

President Trumps intentie om de VS formeel terug te trekken uit het INF-verdrag - met als reden dat Rusland de bepalingen ervan geschonden zou hebben - past in de recente geschiedenis van Amerikaanse militaire uitbreiding, met onder meer de uitdijning en verdere militarisering van de NAVO, de plannen voor “meer bruikbare” kernwapens, de terugtrekking van de VS in 2002 uit het Anti-ballistische Raketten Verdrag (ABM) en de Amerikaanse toewijding aan de ontwikkeling van een hele nieuwe generatie nucleaire wapens, aflevermechanismen en raketafweersystemen.

President Poetin reageerde op Trumps aankondiging door te herhalen dat Rusland de ‘Wederzijds Verzekerde Vernietiging’ met de VS zal trachten te handhaven, d.w.z. dat het een evenwicht tussen de militaire machten in stand

wil houden. Rusland ontplooi de alvast raketten met nucleaire capaciteiten in Kaliningrad, aan de rand van Europa. President Poetin dreigde ermee om te antwoorden op elke plaatsing van Amerikaanse raketten in Europa met eigen nieuwe raketontplooiingen.

In een reactie op de plannen van de Amerikaanse president, verklaarde de Europese Unie: “De wereld heeft geen nieuwe wapenwedloop nodig. Niemand zou daar baat bij hebben. Integendeel, het zal meer instabiliteit met zich meebrengen”. De EU staat niet alleen met dit standpunt. In de dagen na Trumps mededeling spraken ook heel wat Amerikaanse waarnemers zich uit tegen de verbreking van het INF-verdrag, waaronder experts Buitenlandse Zaken, diplomaten en voormalige overheidsfunctionarissen.

De internationale vredesbeweging roept met aandrang op tot onderhandelingen voor het behoud en de versterking van het INF-verdrag; tot de adoptie en de naleving van niet-nucleaire veiligheidsdoctrines; tot een geloofwaardig engagement van de kernwapenstaten om hun ontwapeningsverplichtingen zoals vastgelegd in het Non-proliferatieverdrag na te komen; en tot het gebruik van de fondsen die bespaard kunnen worden door de reductie van de nucleaire arsenalen, om essentiële menselijke behoeften aan te pakken. Naast de VS en Rusland, zouden ook alle anderen kernwapenstaten betrokken moeten worden bij toekomstige INF-gerelateerde onderhandelingen.

Verder roept de vredesbeweging alle landen ter wereld op om het VN-Verdrag inzake het Verbod op Kernwapens uit 2017 te ratificeren. Het biedt namelijk een solide internationaal kader voor de eliminatie van kernwapens.

Om een nieuwe kernwapenwedloop af te wenden, sporen we tenslotte alle mensen en landen ter wereld aan om alle politieke en diplomatieke middelen die ze ter beschikking hebben, in te zetten om het INF-verdrag te verdedigen en te ijveren voor een kernwapenvrije wereld.

DE RISICO'S VAN HET NIEUW EUROPEES DEFENSIEFONDS

Het Europees Parlement keurde in december de meerjarenbegroting van de Unie voor de periode 2021-2027 goed. Een van de gestemde voorstellen kwam tot nog toe weinig onder de aandacht van de media en het publiek: de militaire plannen van de EU zoals vervat in het Europees Defensiefonds.

Het in 2017 gecreëerde Europees Defensiefonds wil de investeringen van de lidstaten in defensieonderzoek opdrijven en de interoperabiliteit tussen de nationale troepen verbeteren. Deze zomer kondigde de Europese Commissie aan dat het tussen 2021 en 2027, 13 miljard euro (gemiddeld 1,85 miljard euro per jaar) wil pompen in het Defensiefonds voor het werkingsdomein ‘onderzoek en ontwikkeling van nieuwe wapens en militaire technologie’. Dit houdt grote risico’s in voor Europa.

Ten eerste zullen financiële middelen onttrokken worden aan civiele prioriteiten en doelstellingen, want het is onwaarschijnlijk dat de EU-lidstaten bereid zullen zijn om hun totaalbijdrage aan de Unie te verhogen. Bovendien betekent Brexit (de terugtrekking van Groot-Brittannië uit de Europese Unie) een netto-vermindering van 10 miljard euro per jaar voor het EU-budget. Er worden nu reeds bezuinigingen gepland in de Cohesie- en Landbouwfondsen, en voor sommige externe hulpprogramma’s.

Ten tweede bestaat er een groot risico dat ook ‘menselijk kapitaal’ een andere bestemming zal krijgen. Er heerst nu reeds een schaarste aan opgeleide arbeidskrachten op het vlak van engineering en technologie. De EU-instellingen en de industrie zullen waarschijnlijk werkkrachten uit civiele programma’s overhevelen naar programma’s met militaire doeleinden, of de bestaande civiele programma’s een nieuwe militaire bestemming geven.

Ten derde is er het risico dat de belangen van de wapenindustrie nog zwaarder gaan doorwegen binnen de EU. Onder meer door systematisch beroep te doen op ‘experten’ uit de militaire industrie, lijkt het Defensiefonds meer op een gul subsidiemechanisme voor die industrie dan op een beleidsinstrument.

Ten vierde zal de werking van het Defensiefonds de transparantieregels van de EU ondermijnen. De Unie institutionaliseert dit gebrek aan transparantie in de richtlijn voor het Defensiefonds 2021-2027, bijvoorbeeld door geheim te houden wie de geraadpleegde experts zijn en wie de financiering van de onderzoeksprogramma’s mee helpt tot stand brengen. Zelfs de meest elementaire informatie wordt achtergehouden onder het mom van nationale veiligheid.

Ten vijfde is er het risico om bij te dragen tot de ontwikkeling van nieuwe controversiële militaire technologieën zoals ‘killer robots’. Over wat voor soort wapensystemen ontwikkeld moeten worden, zijn de EU-wetteksten vaag. In de praktijk zullen de lidstaten de prioriteiten blijven bepalen. Het Europees Parlement is er niet bij betrokken, wat afwijkt van de normale praktijk. De richtlijn voor het Defensiefonds 2021-2027 vermeldt specifiek ‘baanbrekende technologieën’ als aandachtspunt. De focus van de eerste projecten ligt alvast op omstreden onbemande en autonome militaire systemen.

Ten zesde zullen de Europese plannen voor het Defensiefonds het risico op een wereldwijde wapenwedloop verscherpen en kunnen ze zelfs aanleiding geven tot nieuwe conflicten. De EU is na de VS de tweede grootste wapenleverancier ter wereld. Ongeveer een derde van deze wapenexport gaat naar het Midden-Oosten en andere gebieden waar er conflicten of toenemende spanningen heersen. Van het Europees Defensiefonds wordt verwacht dat het de competitiviteit van de militaire industrie zal verhogen. Wetende dat de nationale markten te klein zijn om de Europese overproductie te absorberen en voor hogere winstmarges te zorgen, zal de wapenindustrie zich nog meer toeleggen op de export, ook van de door de EU gesubsidieerde nieuwe militaire technologieën. Dat zal in een context van groeiende internationale spanningen onvermijdelijk bijdragen tot de wereldwijde wapenwedloop, die op zijn beurt het risico op conflicten versterkt. De vlotte verspreiding van wapens moedigt staten en niet-statelijke actoren immers aan om een beroep te doen op geweld, in plaats van te zoeken naar vreedzame oplossingen voor politieke of sociale crisissen.

Op het einde van dit jaar, waarin we uitgebreid de Eerste Wereldoorlog met zijn afschuwelijke baanbrekende technologieën zoals gasaanvallen en tanks, herdachten, sporen we de EU-beleidsmakers aan om zich dringend te bezinnen over het Europees Defensiefonds, dat absoluut geen goede manier is om de vrede en de veiligheid in de wereld te bevorderen, integendeel.

Steun ons! BE26 5230 8032 1129
Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar!

VINDT U DEZE GRATIS PUBLICATIE
DE MOEITE WAARD?

Zorg dat ze kan blijven bestaan dankzij een eenmalige of maandelijkse bijdrage

KENT U ONS TIJDSCHRIFT 'VREDE' AL?
Voor 25 euro (studenten 20 euro) ontvangt U driemaandelijks een diepgaande analyse van de internationale politiek.

MEER INFO & ABONNEREN:
WWW.VREDE.BE



SPEEL NIET MET VUUR!
De Vredetelex is het gratis driemaandelijks bewegingsblad van vzw Vrede. Hiermee houden we u op de hoogte van interessante activiteiten, campagnes en standpunten van de vredesbeweging.
Nog niet ingeschreven? Teken gratis in via vrede.be

KORT

LEZING: OORLOG ZONDER GRENZEN

Ludo De Brabander legt op dinsdag 5 maart uit hoe de politiek van westerse en regionale machten in de Arabische wereld overal als een boemerang in het gezicht van de gewone mensen terugvliegt, zowel in de Arabische regio zelf, als in het Westen.

Locatie: De Brouwerij, Weeldestraat 86, 2381 Ravels
Aanvang: 20u - 4 euro

VREDESCAPE: KLIMAATVLUCHTELINGEN

Op woensdag 27 maart is het terug tijd voor een vredescafé, het eerste van het jaar 2019. Deze keer nemen we het onderwerp

klimaatvluchtelingen onder de loep. Daarbij wordt het vertrouwde format gevolgd: een panel van experts zal in gesprek gaan met elkaar en daarna in kleinere groepen met het publiek. Er zal aandacht besteed worden aan de vele gevolgen van de klimaatverandering, zoals rampen, oorlog en conflicten, armoede, mensenrechtenschendingen, enzovoort.

Locatie: De Expeditie, Dok Noord 4F, 9000 Gent
Aanvang: 19u30
Inkom: gratis - inschrijven gewenst via julie@vrede.be

HET KOERDISCH UTOPIA

Het nieuwe boek van Ludo De Brabander (Vrede vzw) is gebaseerd op zijn reiservaringen door de ‘Democratische Federatie van Noordelijk Syrië’. Wat hij daar

ziet, is verbazend: radicale basisdemocratie, gelijkheid tussen man en vrouw, en etnisch-cultureel pluralisme - een uniek bestuursexperiment op de puinhopen van een al jarenlang door oorlog geteisterd land. Maar de weg naar een ‘Koerdisch Utopia’ is met hindernissen bezaaid. De Democratische Federatie van Noordelijk Syrië staat centraal in het geostrategische schaakspel dat regionale en internationale grootmachten in Syrië uitvechten. Dit is een verhaal over mythes en het democratisch confederalisme als mogelijk bestuursmodel voor Syrië.

Het boek wordt op verschillende plaatsen in het land voorgesteld. Data terug te vinden op www.vrede.be.
Bestel ‘Het Koerdisch Utopia’ via www.vrede.be of de uitgeverij www.epo.be.
Be. Je kan ook een mailtje sturen naar julie@vrede.be



PUBLICIEER VN-LIJST BEDRIJVEN IN ISRAËLISCHE NEDERZETTINGEN

100 organisaties, waaronder Vrede vzw, richten zich in een open brief tot de Hoge VN-Commissaris voor de Mensenrechten. We roepen op tot de onmiddellijke publicatie van de VN-database van bedrijven die actief zijn in de Israëlische nederzettingenindustrie.

Israëliische nederzettingen zijn oorlogsmisdaden onder het internationaal recht en maken duurzame sociaaleconomische ontwikkeling in bezet Palestijns gebied onmogelijk. Desondanks bieden talloze banken en private bedrijven nog steeds de financiële en economische basis voor de instandhouding en uitbreiding van de Israëlische nederzettingenindustrie. De Verenigde Naties werkt daarom sinds 2016 aan een database van bedrijven die actief zijn in de illegale Israëlische nederzettingen.

De publicatie van deze database liep al verschillende keren vertraging op, onder meer door hevige Amerikaanse en Israëlische druk. In een open brief aan de nieuwe Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties, Michelle Bachelet, roepen 100 Palestijnse, internationale en Belgische organisaties daarom op tot de onmiddellijke publicatie van deze VN-lijst.

Ze benadrukken daarbij dat de database online beschikbaar moet zijn en regelmatig geüpdatet moet worden. Bedrijven die zich terugtrekken uit de nederzettingen zouden op die manier onmiddellijk uit de database verwijderd kunnen worden, in plaats van

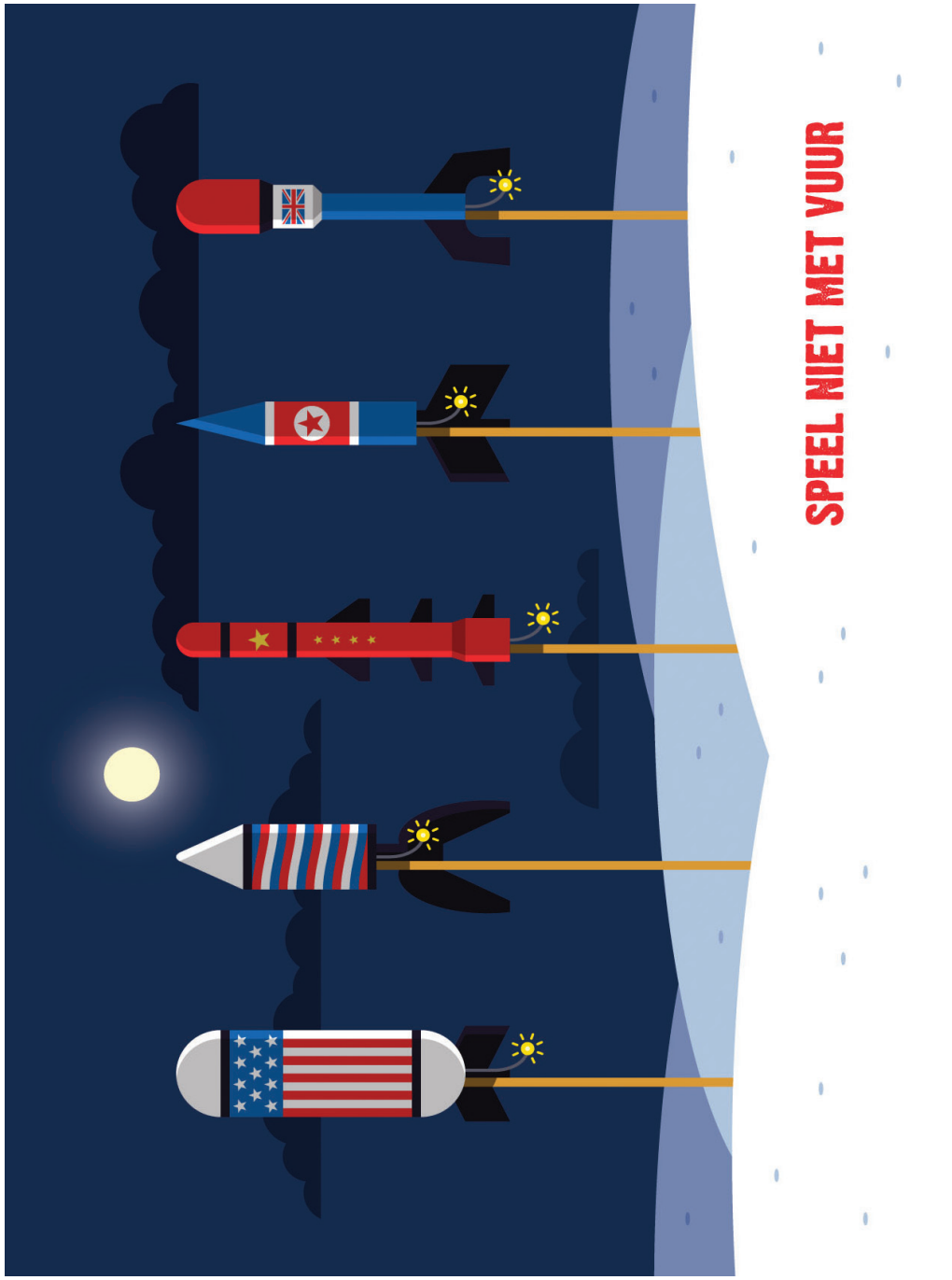
daar maanden op te moeten wachten.

De ondertekenende organisaties benadrukken verder dat de VN voldoende middelen moet vrijmaken om de database te onderhouden, en dat VN-lidstaten bedrijven actief moeten informeren over de illegaliteit van de nederzettingen en het bestaan van de database.

De Belgische minister van Buitenlandse Zaken, Didier Reynders, herhaalde in oktober 2018 in het federaal parlement dat België voorstander is van de VN-database. We roepen de minister en zijn diplomaten in Genève daarom op om actief te ijveren voor een snelle publicatie van een dynamische database, en hiertoe ook andere EU-lidstaten te mobiliseren.

Dergelijke Belgische initiatieven zouden bijdragen aan de verdere uitbouw van een Europees ‘differentiatiebeleid’ tegenover de Israëlische nederzettingen, waarbij EU-landen deze nederzettingen systematisch uitsluiten van alle politieke, financiële en economische relaties. Ook de VN-Veilighedsraad en het federaal parlement van België vragen zo’n differentiatiebeleid.

De Belgische organisaties die deze oproep ondertekenden zijn: 11.11.11, Association Belgo-Palestinienne, Broederlijk Delen, CNCD-11.11.11, FGTB-ABVV, GAPP, Intal, Algemene Centrale ABVV, Palestina Solidariteit Limburg, Palestina Solidariteit vzw, Pax Christi Vlaanderen, SolSoc, Viva Salud en Vrede vzw.



WO 16.01	HET KOERDISCH UTOPIA www.masereelfonds.be - Oostende	BOEKVOORSTELLING
ZA 19.01	NIEUWJAARSEVENT VAN DE NOORD-ZUIDBEWEGING www.11.be - Brussel	EVENEMENT
DO 24.01	AMERIKA TEGEN CHINA. DE NIEUWE KOUDE OORLOG? www.epo.be - Brussel	BOEKVOORSTELLING
WO 30.01	VAN LEOPOLD TOT KABILA EN WAT NU? www.epo.be - Brussel	DEBAT
ZO 17.02	DE VN-VEILIGHEIDSRaad, NEDERLANDSE RESULTATEN, BELGISCHE AMBITIES www.deburen.eu - Brussel	DEBAT
DI 26.02	VAN ONVREDE NAAR MENSELIJKE VEILIGHEID www.ccdesteiger.be - Menen	LEZING
ZA 02.03	VREDE & VEILIGHEID: EEN KWESTIE VAN MILITAIREN? www.aardewerk.be - Mechelen	LEZING
DI 05.03	OORLOG ZONDER GRENZEN www.vrede.be - Ravels	LEZING
DI 12.03	ZUIDCAFE: RWANDA, TOONBEELD OF DICTATUUR? www.deroma.be - Borgerhout	DEBAT
ZA 27.03	VREDESCAPE: KLIMAATVLUCHTELINGEN www.vrede.be - Gent	DEBAT



GELUKKIG NIEUWJAAR
VANWEGE VREDE VZW!

